

HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:	
Egy évre	6 korona — fillér
Félévre	3 " —
Negyedévre	1 " 50 "
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona	
Egyes szám ára 20 fillér.	

Felelős szerkesztő
BÁTHORY ENDRE.
 A lap kiadója:
 A „PÁZMÁNY-SAJTÓ”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések stb. a „Pázmány sajtó” címére küldendők, (Iskolaköz 3. sz.)
 Hirdetések jutányos árban vételnek fel.
 Nyilttér sora 40 fillér.
 A lap megjelenik minden szerdán.

„Liberalizmus és klerikalizmus”.

A politikai haruspexek és augorok a válság beleiben turkálnak. Megnyult arccal, eltagadhatlan komolysággal úgy, miként a pápaszemes, hosszuszakállu professzorok szoktak, keresik, kutatják az egyelőre elodázott súlyos politikai válság tulajdonképeni forrását s okait. Egyik pápaszemes osztrák professzor meg is állapította nagy bölcsen a diagnózist abban az ellentétben, mely a radikális Justh és a „klerikalis konzervatív” Apponyi között fennáll. A periferiák apró augurai, a tanulékony asszisztensek körében most nagy az öröm a diagnózis felett. Ime — mondják — itt a súlyos baj forrása, innen a függetlenségi párt kóros bacillusa mérgezte meg az életerős testet, ez terjeszti a rohadást s nem is gyógyul meg addig az előkelő beteg, míg ezt a baczillust, Apponyit és híveit valamiként ki nem égetik a pusztulásnak indult szervezetből s a boldog-

ságot hozó függetlenségi pártot újra alaposan be nem oltják Justh Gyula radikális-liberális szabaddkőműves-ségével.

Ez a pápaszemes politikai diagnózis magán viseli a kuruzslás minden tünetét.

Aki nyitott szemekkel figyelemmel kísérte a koalíziós kormány működését s ennek keretében főleg Apponyi gróf kulturpolitikáját, az meggyőződhetett arról, hogy ez a politika minden volt, csak nem klerikalis színezetű. A katholicizmus legégetőbb kérdései, az egyház igen sok fontos érdeke szorult háttérbe Apponyi kormányzása alatt.

Nem kételkedünk sohasem Apponyi gróf nemes szándékában és hazafias kulturális törekvéseinek tisztaságában, de tapasztalnunk kellett azt, hogy úgy a népnevelés reformja, mint az autonomia megteremtésében teljesen erőtlen maradt minden igyekezete s legjobb intenciói hajótörést szenvedtek a vezetése alatt álló minisztérium liberális

szabaddkőműves tényezőinek ellenállásán, a mellyel szemben akkor is gyengének bizonyult, mikor az egész magyar közvélemény belátta azt, hogy Apponyi a törvényes jogegyenlőség alapján állva pusztán az igazságérzettől vezetette akarja reformjait megvalósítani. Allamtitkárai akik a liberális korszak neveltjei, kerékkötőknek bizonyultak mindennütt, ahol katolikus egyházi vagy világi vonatkozású dolgokról, problémákról volt szó. Amely minisztérium Somló Bódogokat nevez ki Pázmány egyetemére tanárnak; a mely tisztán katolikus község iskolájába protestáns tanítókat küld; amely folytonos hitegetésekkel elikkasztja a katolikusok legégetőbb kérdéseinek megoldását, az autonómiát; a mely kath. tanárok társadalmi működése elé vet gátat — azt hiszem — az a minisztérium minden, csak nem klerikalis.

Hol és mikor exponálta magát Apponyi gróf úgy, mint azt Darányi és Tisza teszik a protestánsok kö-

A kath. sajtó hivatása.

Bodnár Gáspár beszéde, melyet a kath. Népszövetség szatmári alakuló gyűlésén mondott.

(Folytatás és vége.)

Uraim! Éppen a napokban olvastam egy elterjedt könyvet. Írója elbizakodott harczosa a mi ellentáborunknak. Kaczagás, írja körülbelül e szavakkal — hogy botolhatik meg egy olyan bölcs ember, mint a haza bölcse — Deák Ferencz. Deák ur ugyanis az újságírás első regulájául írja, hogy „hazudni pedig nem szabad.” Deák ur azt hiszi — folytatja tovább, hogy ő valami nagy bölcsességet mondott. A mai hírlapírónak az létszen első szabálya: hazudni lehet, sőt kell, muszáj! Hiszen amely lap élére ma kiírják, hogy „Igazmondó”, az a lap két hét alatt becsukhatja a boltját. Annak se nagy, se kis hirdetése, de még olvasója se' létszen.

Hát így állunk mi Uraim azon hadjárattal, melyet a sajtó nagyobbik része — majd erről is beszélek — a tömeg értelme, a magyar nép józan gondolkodása ellen vezet. Ilyen az ő fegyverük.

Hazudj naponkint, óránkint. S mert hinni Istenben, hinni egyáltalán a haza jövőjében, értelemmel szoktunk: hazudni le az Istent, a haza multját, a történelem igazait, a te társadalmi rendeltetésedet. Mert nincs az a képtelen állítás, az a kézzel fogható ostobaság, rágalom, hazugság, amit ha naponkint, de legalább sokszor értelem elé visznek... hogy hitelre ne találja.

*

De talán mégis sötét képet festek. Hiszen ha a rideg értelmet az ilyen ostromok meg is hódítják, hatalmukba ejtik: megmarad a szív. Az érzelem. Hiszen a hit, a haza, a vallásos buzgóság, a hazafias fellángolás úgy is az érzelem dolga. Az érzelmet nehezebb kiirtani. A hagyományok, szent szokások, az ünnepek, melyekről a sajtó e része is mely kegyetlennel emlékezik, ir. A kis Jézus, a karácsonyfa, talán még a feltámadás is.

Akik jól ismerik a szív csudás világát, az érzelmek hullámos mozgási törvényeit:

azokat nem fogják törbeejteni a felhozott ellenvetések. A hagyomány, a gyermekkori emlékek, a haza multja, történelmünk alakjai mély nyomokat hagynak a szívben. A hitnek is meg van a maga érzelmi világa, de ne feledjük, hogy ha az értelem meg van már ejtve... a szív gyenge nádszál lesz, melyet egy nagyobb emóziós kettő tör.

A rossz könyv, a rossz újság kegyetlenebb, ördögibb, mint az álbarát, ki megejti szívünket és eserben hagy. A rossz barát, ha magadra hagy is... talán még egyszer újra vissza-vissza néz feléd. Talán valamikor felámad lelkiismerete. Megsirat, kárpótol. A rossz újság, a rossz könyv vak, kegyetlenül kegyetlen, akár a magasból rohanó kő, mely földre sujt. És ha egyszer lesujtott, ott hagy végkép, Nincs lelke, nincs szive. Nincs résztvevő könnye.

Hiszen még Rousseau is megragadta a kézírata után nyuló ártatlan, gyöngye leányka kezét és részvevőleg így szólott:

— Nem angyalok számára írok.

Fájdalom, ma már sok hírlapíró, könyv-

— Két szentkép diszes aranyozott kerettel ingyen, ki 25 forinton felül bevásárol —

Krámer Jeremiás butorkereskedésében **Szatmár** a színházzal szemben.

Helyben készült legjobb minőségű ebédlő és hálószoba berendezések olcsón kaphatók.

Lelekészek és tanítók részére 10% árkedvezményt nyujtok.

zött, a magyar katolikusok nagygyűlésein? Az, hogy mint pozitív hitű katolikus, teljesíti vallási kötelemét és nem vakol együtt saját egyházának ellenségeivel, ez csak egyháznak ellenségeivel, ez csak azt bizonyítja, hogy jellem, egész ember, ki hű marad esküjéhez, de épen nem bizonyít klerikalizmusa mellett.

Az a helyes diagnózis, mely azt mondja, hogy a függetlenségi párt minden nyomorúságának forrása az a vétkes könnyelműség, a melylyel nyakára engedte nőni a kebelében elég szép számmal képviselt zsidóságot. Minden rothadás onnan van, hogy sikerült ennek a zsidó csoportnak éveken keresztül olyan radikális elemet nevelni a függetlenségi pártba szorult liberálisokból, a mely most a bacillus hatásával rombolja le egymásután ennek az egykor színmagyar pártnak összetartó eresztékeit és fosztja meg azt hitelének, tiszteletének minden garanciájától.

Justhék akeziója alatt tulajdonképen a zsidó liberális szabadkőművesek fenekedik az Apponyi és Kossuth által képviselt higgadt és hitvallások jogait tiszteletben tartó, a változhatatlan helyzetekkel, az eszme s elvek sértetlensége mellett leszámolni kész irányzattal szemben. Ennek a fenekedésnek végső célja: megtisztítani a függetlenségi pártot minden pozitív hitű keresztény embertől, egy teljesen hitetlen s főleg szabadkőművesekből álló radikális többséget teremteni, a melylyel aztán felveheti a régóhajtott döntő küzdelmet a magyar katolicizmus, a keresztény Magyarország ellen. A zsidó-szabadkőműveség

ideája Justhék köpenyegé alatt felépíteni a modern Jérikó falait s hontalanná tenni azt a kereszténységet, a mely annyi bevándorló számára teremtett békés, civilizált Kanaánt.

A magyar katolikusok tábora e nyáron újra hadi szemlét tart Szegeden. Erre a mind hangosabban jelzett döntő küzdelemre készülünk kell. Majd meglátjuk melyik él több jogon ebben az országban, a kereszténység-e vagy a radikális liberalizmus születt hordozója a zsidóság?

A hét politikája. A politikai események gyors egymásutánban követték egymást ezen a héten, mert egyik a másiknak természetes folyománya. A király kinevezte újból a koalíciós minisztériumot, amely szombaton mutatkozott be az országgyűlés mindkét házában. A függetlenségi párt itt is állást foglalt az önálló bank mellett, kijelentvén, hogy ennek 1911-ben leendő felállításához ragaszkodik. Azán a képviselőház elnapolta magát két hónapra. Mondani is felesleges, hogy ezt az időt egy egységes párt megteremtésére fogják felhasználni az irányadó körök, mert hogy a függetlenségi párt nem az, vitatni is felesleges. Nagy hangon kiabálják ugyan, hogy szoros az egység és nagy a bizalom a vezérhez (Kossuth), de látszik minden soron, hogy mennyire erőszakolt az a beszéd. Itt is beigazolást nyer, hogy az kiabál, akinek a háza ég.

A Kath. Tanítók Orsz. Bizottságának augusztusi közgyűlése.

Értesítés és kérelem.

Az Országos Kath. Tanügyi Tanács a napokban dr. Szentgyörgyi Jordán Károly elnöke alatt elnökségi ülést tartott, melyben a világi elnök előterjesztésére elhatározta, hogy a f. év augusztus hónap 27-én tarandó közgyűléssel kapcsolatosan a természet utáni nép-

iskolai rajztanítás, valamint a női kézimunka és slöjdoktatás mai fejlett módszerét — egyes iskolák hatóságainak szivességéből — szűkebb keretű, de karakterisztikus típusokban bemutatja a gyűlésen résztvevő tanítóknak, ezzel is fokozni óhajtván az országos központi ülés pedagógiai értékét, jelentőségét. A kiállítás két részből áll:

I. Az *elméleti* rész ismerteti az illető tárgy oktatására vonatkozó irodalmát. Ezért tisztelettel kérjük, hogy az említett tárgyak oktatására vonatkozó pedagógiai műveket (lehet külföldi is), vezérkönyveket, mintákat, tanítási szereket a kiállítani szándékozók a rendezőbizottságnak aug. 15-ig beküldeni sziveskedjenek.

II. A *gyakorlati* rész a kiállító iskola egyes osztályainak tanítási menetét tünteti föl az illető tárgyakból; tehát nem sok tárgy kiállítása lesz a cél, hanem a tanítás eredményének fokozatos feltüntetése, az egyes tanítók, illetve iskolák sajátlagos tanítási menetének megfelelően. Igen kívánatos volna, hogy az egyes kiállító iskolák az érvényben levő részleges leczketervet is csatolják a növendékek készítményeihez. Így teljesebb lesz az a pedagógiai érték, amit egy-egy iskola ilyen karakterisztikus kiállítása a szemlélő pedagógus tanító előtt képvisel.

A bejelentett tárgyak aug. 15-ig a rendező-bizottsághoz küldendők. Hangsúlyozzuk, hogy nem annyira terjedelmes, mint inkább értékes, osztályonként egy-egy növendék munkájában feltüntetett öntudatos rendszer fokozatait kívánjuk a kiállítás egyes részleteiben feltüntetni.

A kiállítás fölött egy a közgyűlés által kiküldött zsüri mond véleményt.

A bejelentések és mindennemű tudakozódás az „Országos Kath. Tanügyi Tanács irodája“ czimen Budapest, VIII. Szentkirályi utca intézendő aug. 1-ig.

Budapest, 1909. július 2.

Országos Kath. Tanügyi Tanács irodája.

író, nemcsak hogy nem angyaloknak, de más embereknek sem ír.

Jó Istenem, hány írónak, hány újság-szerkesztőnek sirja mellett elmondhatnók, amit egy híres ember elmondott Rousseau sirjánál:

— Rousseau nyugodtan alszol?

Nyugodtan alusztok vagy fogtok aludni ti, kik írásaitokkal, hírlapjaitokkal elraboltátok milliók szívének nyugalma? Akik a képzelet szárnyára vettétek az olvasót, hogy aztán lezuhanjon a kétségbeesés, az öngyilkosság örvényébe.

Azt mondjátok, hogy ti nem angyalok számára irtok?

Hát hallottátok a szomorú történetet, mikor a tanító újságlapokat adott a gyermekeknek, hogy annak betűit a gyakorlás céljából aláhuzogassák és azokról a lapokról a család, a szomszédok iskolás leányai megtanulták az élet hiábavalóságát — ez saját utolsó vallomásuk — öngyilkosokká lettek?

Nem-nem uraim, lehetetlen be nem látnunk a tétel igazságát, hogy a rossz könyv

a rossz újság, valóságos orvtámadást intéz értelmünk, érzelmünk, családjaink, nemzetünk és társadalmunk ellen.

És ez így, csak épen tételként ide állítva, elmondva nem fedi azt a pusztítást, melyet ez a romboló hadsereg naponként, óránként elkövet.

Tudnunk, ismernünk kell, hogy ennek a romboló hadseregnek hány katonája, hány faltörő ágyuja van? Zakatoló gépeinek kezei mint öntik örületes sebességgel és mint dobják ki a nagy csatatérre a mérgezett golyóbisokát, töltéseik — az ölombetük?

Akkor megértjük azt is, miért hajlongnak ez előtt a sajtó előtt a hatalmak és méltóságok, miért dörzsölődnek hozzája államférfiak és miért hizelegnek neki azok, kik más minden és mindenki előtt büszke önteltséggel érzik és éreztetik hatalmukat?

Hát uraim hiteles forrásból tudjuk, hogy a világon 85 ezer újság jelenik meg 12 ezer milliárd példányban!

És ezek legeslegnagyobb százalékban a kereszténység és legkiválóbban a kath. Egyház ellen állítatnak hadi lábra.

A hazánkban megjelenő lapok 90%-a azok kezében van, kik immár a közvéleményt maguk számára foglalták le. Nem csak tudományt, művészetet, kereskedelmet, ipart, pénzügyet, de a szellemet is. Azt a szellemet, melyről az imént festettem hű képet, lélektanai rajtot.

Ugy-e bár uraim, csudálkozva kérdezik: hogyan történhetett ez meg?

A felelet világos. Ugy, hogy e szomorú, sőt megrázó eredménynek előidézésében nekünk keresztényeknek, nekünk katolikusoknak van a legnagyobb részünk. Táplálásához millió, meg millió ember, család járul hozzá. Önmagunkat engedjük legyőzteni. Foglyok lettünk és mi fizetjük a magunk évl előfizetési pénzünkkel, napi 10, 5, 2 filléreinkkel a hadi sereget.

Igenis mi aludtunk el tetszhalottként. A mi kezeinket, lábainkat kötözték össze. Bódították el gondolkodásunkat és kötözték be tisztán való látásunkat. A mi pénzünkért olvassa lázasan kipirulva az ifjuság, olvassák a családok, olvassák a piaczon és olvassák

CSAPÓ LAJOS

SZATMÁR, Deák-tér 7., (I. emelet).

ELSŐRANGU PAPI-
ÉS POLGÁRI SZABÓ

Magyar díszruhák, Polgári ruhák,
Papi öltönyök, Liberiák,
Reverendák, Szarvasbőr-
Czimádák, nadrágok,
Palástok, fővegek, Bőr kabátok
készítését elvállalom.

Mindennemű öltöny készítésénél a fűslyt az elegáns szabás és finom kivitelre fektetem, a mellett teljes kezességet válllok szállítványaim valódi színe és tartósságáért. Nagy raktár honi és angol szövetekben.

Tisztelettel CSAPÓ LAJOS, szabó-mester.

Gyűjtés a Kálváriának.

Az új Jézus Szentséges Szívének szentelt Kálvária templom főoltára elé beszerzendő nagy szőnyegre *Jékey* Károlyné által gyűjtött 751 koronához hozzájárult hölgyek névsora:

Jékey Károlyné 8 K, özv. Okolicsányi Béláné 8 K, Tombory Virgílné 8 K, Barna Jánosné 8 K, Wallon Lajosné 8 K, Lechner nővérek 16 K, Bertha Károlyné 8 K, Páskuj család 32 K, Fürst Viktorné 8 K, özv. Hermán Mihályné 8 K, Dr. Kölesy Ferenczné 8 K, Leitner Bertalanné 8 K, Éva Róza 8 K, Dr. Wallon Gyuláné 16 K, Dr. Göbl Alajosné 8 K, Morvay Jánosné 8 K, Ruprecht Sándorné 8 K, Ruprecht Juliska 8 K, Varju Sándorné 8 K, Varju Iboylka 8 K, Ruprecht Ilonka 8 K, Nuszer Dezsóné 8 K, André nővérek 8 K, Tóth Miczike 8 K, Poljanszky 8 K, Rajzinger Sándorné 8 K, Banner Antalné 8 K, Komka Alajosné 8 K, Kertészffy Gáborné 8 K, özv. Szuhányi Gézánné 8 K, Zommer Károlyné 4 K, özv. Deák Kálmánné 4 K, Fényes Elekné (Batiz) 8 K, Lengyel Imréné 8 K, Dr. Antal Sándorné 8 K, Dr. Török Istvánné 8 K, özv. Antal Dánielné 10 K, Schillerwein Anna 8 K, Komka Kálmánné 8 K, Dr. Makár Károlyné 8 K, Mensáros Zoltánné 8 K, Jankovics Jánosné 8 K, Liteczky Endréné 8 K, Korányi nővérek 8 K, Gindl Antalné 8 K, Antal Kristófné 8 K, Dr. Vajay Károlyné 16 K, Dr. Keresztszeghy Lajosné 8 K, Madzsar János családja 8 K, özv. Ruprecht Józsefné 8 K, Küstner Albertné 8 K, Dr. Antal Lászlóné 8 K, Dr. Lehóczky Jánosné 8 K, Dr. Papolezy Gyuláné 8 K, Unger Istvánné Páskuj Teri 8 K, Haraszkoné 8 K, Egryné Kohányi Gizi 8 K, Nemes Edéné 8 K, Péchy Ilonka (Nagykároly) 8 K, Péchy Ilonka (Nagykároly) 8 K, Egy katolikus lélek (Nagykároly) 8 K, özv. Ticsinszky Lajosné 8 K, özv. Ládai Antalné szatmári 8 K,

Schnébli Jánosné (Nagykároly) 8 K, Lengyel Endréné 8 K, özv. Pap Dezsóné 8 K, Pap Jánosné 8 K, özv. Morgenthálné 8 K, Stéger Irén 8 K, özv. Péchy Antalné (Szeged) 8 K, Péchy állomásfőnökné 8 K, Helmeczy Pálné 4 K, ifj. Jákó Sándorné 4 K, Góth Ferenczné (Temesvár) 8 K, özv. Fogarasi Józsefné 8 K, Vanki Laura 4 K, Neuwirthné Sütő Amália 40 K, Petheó Anna 8 K, Zsákmánné 2 K, Tóth Gyuláné 4 K, Bossin Margit 4 K, Hubán Gyuláné 2 K, Csenedsné 1 K, Joó Erzsike 2 K, Molnár Mihályné 4 K, Keezer nővérek 2 K, Hronyecz Antalné 1 K, Böszörményi Zsigáné (Aranyosmedgyes) 1 K, özv. Binder Jánosné 2 K, özv. Kovács Gézánné 2 K, Marozsán Lászlóné 4 K, Uray Károlyné 1 K, Dunay Sándorné 1 K, Radlinszky Józsefné 2 K, Dr. Timár Zsigmondné 1 K, Láposy Lajosné 1 K, Merza Anna 2 K, Steiger Józsefné 2 K, Némethy Sándorné 1 K.

Városi közgyűlés.

Városunk törvényhatósági bizottsága f. hó 11 én d. u. 3 órakor tartotta meg Dr. *Falusy* Árpád főispán elnöklelte alatt július havi rendes közgyűlést.

A polgármester havi jelentésében beszámolt a törvényhatósági szerveknek az elmúlt félévben kifejtett működéséről s konstataulta az ügyforgalomnak az előző félévvel összehasonlítottan mutatkozó rendkívüli emelkedését. Elismerését fejezte ki a polgármester jelentésében a vezetése alatt álló hivatalnokoknak a múlt félévben tanúsított lelkiismeretes működésükért. — További részében beszámol a jelentés arról, hogy a felsőbb kereskedelmi iskola céljaira évi 4500 korona bérért a Halmi János féle Árpád-utcai ház vétetett ki. A villamos üzem új kezelési szabályzatának megállapítása végett a jelentésben foglalt indítvány értelmében rendki-

saját társas köreinkben is — az ellenünk szórt rágalmatokat és hazugságokat.

De mégis — fogják önök esudkozva kérdeni, hogy aludhattunk el ennyire?

Erre már nem én felelek. Felel szentes Atyánk X. Pius, mikor ezeket mondja:

Ah! a sajtó — még mindig nem fogják fel fontosságát. Sem a hívek, sem a papság nem törődnek úgy vele, mint kellene. Az öregek azt mondják néha, ez új dolog s régebben ép oly jól mentették meg a lelkeket anélkül, hogy az ujságokkal foglalkoztak volna. Könnyű azt mondani: régente! régente. De ezek a keményfejúek arra már nem gondolnak, hogy régente a rossz sajtó nem volt mindenütt ott, következésképp a jó sajtó ellenmérge sem volt épen olyan szükséges. Nem a régentéről van szó. *Mi nem vagyunk már régentében; mi benne vagyunk a mában.*

Ime uraim, benne vagyunk igen a mában, mikor arról van szó:

— Akarjuk-e a mátt és a mával a holnapot, a jövőt. Akarunk végre-valahára felébredni a rejtélyes és bűnös álomból. Nem csak a nagy tévéségből, de a valóságos

öngyilkosságból, mellyel beledőlünk a lassu, de biztos sorvadásba. A sorvadásból a disztelen halálba.

Talán önök e pillanatban azt mondják: — Igenis, akarunk felébredni!

Ám én erre amondó vagyok, hogy most már akarni sem elég. Mindig akarni és csak akarni, annyi mint semmit sem tenni!

Tennünk kell uraim!

Eddig beszélünk, most akarunk — de nyomban tennünk is kell!

De hát mások azt fogják mondani, hogy mit tegyünk?

Megmondom!

A baj, legfőbb hiba az, hogy a katolikus polgárság, a kath. családok nem ismerik a kath. sajtót, még a kath. lapokat sem.

Amit nem ismerünk, azt nem szeretjük, azzal nem közlekedhetünk, azzal nem barátkozhatunk.

Az első lépés tehát, hogy megismerjük a kath. sajtót, a kath. hirlapokat.

Az ellenséges lapok áradatában kevés lapunk van ugyan, de van! *Csak legalább megismerés céljából hozassuk meg tehát.*

Ugy legyen!

vüli közgyűlés megtartását határozták el, melynek határideje közelebbi megjelölésével a polgármester bízott meg.

A megüresedett II. osztályu adóvégrehajtói állásra 8-an pályáztak, de a pályázók közül csupán ketten bírtak megfelelő képesítéssel, így a kijelölő bizottság csak ezeket jelölte, névszerint *Mező* Sándort és *Góczy* Istvánt. Ezek közül közfelkiáltással *Mező* Sándor lett megválasztva.

Elhatározta a közgyűlés, hogy a Pázmány konviktus részére megajánlott segélyből még hátralékos 10000 koronát a főigazgatóság kérelmére egy összegben, — azonban az 1125 K-t kitevő kamatkülömbözet levonásával, kiutalja.

Napirendre került a szentvéri faraktárban felhalmozott tűzifa értékesítésének az ügye is. A szentvéri faraktárban ugyanis jelenleg igen nagy mennyiségű tűzifa van elraktározva. Hogy ez a készlet könnyebben legyen értékesíthető, a közgyűlés felhatalmazta a Tanácsot, hogy tömegesebb vásárlás esetén a már megállapított egységárakból belátása szerint 10% engedményt tehessen.

Égető szüksége merülvén fel annak, hogy az iparos tanonciskola új hajlékot nyerjen, elhatározta a közgyűlés, hogy a tanonciskola számára a város rövid időn belül telket fog kijelölni, a kormánytól pedig kéri a már megajánlott államsegély felemelését az építkezés céljaira, amit különben a kir. tanfelügyelő már előzetesen kilátásba helyezett.

A közgyűlés határozatához képest a szentvéri faraktárban egy tűzifa aprító gép fog felállíttatni. A gép körülbelül 6250 koronába kerül.

Egy gőzfertőtlenítő telep felállítását is elhatározta a közgyűlés, ami közegészségügyi állapotaink javulására mindenesetre kedvező befolyással lesz. Ennek költsége 27100 koronára van előirányozva. A kormányhoz a költség 50%-ának segélykénti megadásáért a város feliratot intéz.

HIREK.

Tisztelettel felkérjük előfizetőinket, hogy úgy a hátralékos, mint az előfizetési díjakat minél előbb utalványozni sziveskedjenek.

Személyi hír. *Hehelein* Károly praelátus kanonok Gastein fürdőbe utazott, hol négy hetet fog tölteni. — Dr. *Leszenyey* Ferencz praelátus kanonok, egyházmegyei tanfelügyelő hosszabb tartózkodásra Szliács fürdőbe utazott.

Főerdőhivatali főnök. A földmivelési miniszter *Hubay* Zsigmond szászsebesi főerdőtanácsost a nagybányai m. kir. főerdőhivatal főnökévé nevezte ki.

Kitüntetett igazgató. A vallás és közokt. miniszter *Jankovics* János helybeli róm. kath. főnépiskolai igazgatónak a népnevelés terén szerzett kiváló érdemei elismerésül fizetés természetével bíró évi kétszáz korona személyi pótlékot engedélyezett.

A tanfelügyelők szabadsága. A vallás s közoktatásügyi minisztérium a kir. tanfelügyelő felterjesztése alapján a kir. tanfelügyelők szabadság-idejét 1909. évre követ-

UJ RUHA-ÜZLET!

Augusztus 1-én nyílt meg Szatmáron, Deák-téren, (a Fehér-ház mellett)

UJ RUHA-ÜZLET!**KORAI ÁRMINNÉ**

kész férfi-, női- és gyermekruha-üzlete,

ahol a legolcsóbb árak mellett nagy választékban kaphatók tavaszi ruhák, férfi-öltönyök, felöltők, különféle gyermekruhák, valamint dús választékban a legelegánsabb női kabátcikkek.

kezőleg állapította meg! Bodnár György kir. tanfelügyelő részére augusztus 2-től 6 hét, Sprenger Ferenc s. tanfelügyelő részére július 12-től aug. 2-ig s folytatólag szept. 14–30-ig, Dr. Votisky Géza s. tanfelügyelő részére jul. 2-től aug. 5-ig, Faragó Ignác s. tanfelügyelő részére aug. 1-től 5 hét. Bodnár György kir. tanfelügyelőt szabadságideje alatt Sprenger Ferenc s. tanfelügyelő helyettesíti.

Hittanári vizsgálat. Péter Pál nbányai főgimn. h. hittanár, hitszónok a napokban kitűnő sikerrel tette le városunkban a hittanári és hitszónoki vizsgálatot.

Hymen. Balla Mihály felsővisói jbirósági jegyző a napokban tartotta eljegyzését Papp Irén állami elemi iskolai tanítónővel Felsővisón. — Csütörtökön délben esküdtök örök hűséget Munkácson Korláth Gyula fornos ref. lelkész Vozáry Margit áll. tanítónőnek, Vozáry Gyula főgimnáziumi tanár leányának. — Bekert Vida bilkei áll. tanító és Komáromy Katicza, Komáromy István miszticzei körjegyző leánya kedden esküdtek egymásnak Bilkén örök hűséget. Az esküvőt az örömszülők házában dúz nászslakoma követte. — Durucz János debreczeni m. kir. esendőr őrsvezető a múlt nap esküdtök örök hűséget Lingvay Tamás nagysomkuti járási esendőr őrmester mostohaleányának Gergely Juliánának. — Dr. Egeli Imre nagykarolyi ügyvéd f. hó 6-án esküdtök örök hűséget Feifer Erzsikének. Az ifju pár esküvő után hosszabb nászutra indult.

Egyházmegyei hir. Pásztor József halmi lelkész tegnapelőtt investitúrát nyert, melynél fogva javadalmába parochusnak beiktatható.

Rajztanári vizsgálat. Kerner Pál nagymajtényi születésű, a ki a szatmári kir. kath. főgimn. ban I–VIII. osztályát végezte s ott jó érettséget tett, a napokban Budapesten az orsz. m. kir. rajztanár vizsgáló bizottság előtt a szakvizsgát letette s rajztanári oklevelet nyert.

Theologiai doktor. Novák István munkácsyegyházmegyei áldozópap a bécsi egyetemen egyhangú dicsérettel letette a theologiai szigorlatot s f. hó 10-én doktorrá promoveálták.

Szabadságolt igazgató. A püspök ur Ó Méltósága Jankovics János helybeli róm. kath. fiunépliskolai igazgatónak egészségi okokból szept. 1-től kezdve négy havi szabadságot engedélyezett. A helyettesítéssel Mondik Endre tanítót bizta meg.

Áthelyezett tanfelügyelő. A v. és k. miniszter Rhédei János beregmegeyi kir. segéd-tanfelügyelőt eddigi minőségében Udvarhelyvármegyébe helyezte át s egyben megbizta az ottani tankerület vezetésével.

Gyászhir. Lyachovics Lenke f. hó 7-én életének 20-ik évében hosszús szenvedés után Munkácson elhunyt. Temetése 8-án gk. szer-tartás szerint nagy részvét mellett folyt le. — Konya Sándorné, Nyomárkay Helén, nyug. altábornagy neje, az elmúlt héten meghalt Fransensbadban, ahol régebb kinos szivbaja ellen keresett gyógyulást. Az elhunyt halála aki Órdarmán lakott, mélyen lesújtott férjén kívül a Nyomárkay-, Gyöngyösy-, Mokesay

családokra hozott gyászt. — Szabó Sándor ugoecavármegyei bizottsági tag, tb. tiszt fő-ügyész és nyug. tiszáninnen járasi főszolga-bíró e hó 5-én 65 éves korában Nagyszöllő-sön elhalt. — Szálka Albert és neje Dobay Irma leánya Margit elhalt 17 éves korában Bus-tyaházán. — Orosz Gyula m. ktr. erdészeti altiszt 26 évében július hó 10-én meghalt Dombón.

Uj lap. Városunkban „Északkelet“ cím-mel egy új társadalmi, szépirodalmi és köz-gazdasági heti lap indult meg. Felelős szerkesztője Csomay Győző. Megjelenik minden vasárnap. Első száma július 4-én jelent meg.

Rágalmazásért elítélt pap. Sütő Áron gáti ref. lelkész tavaly ősszel több alkalommal azt hiesztelte dr. Gulácsy István Beregmegeye alispánja felől, hogy a lucskai és antalóczi birtokvételeknél elkövetett visz-szaéléseiért pénzt kapott és a kapott pénzt adósságainak törlesztésére fordította. Emiatt ellene bünvádi eljárás indított, amelynek tárgyalása a beregzsászi kir. törvényszék előtt most folyt le. Sütő Áron tagadta, hogy a vádbeli állításokat megtette volna és ebből folyólag kijelentette, hogy a vádbeli állítá-soknak bizonyítására nem is vállalkozik. A törvényszék azonban a Nagy Ernő, Nagy Lajos, Seeberg Arthur és Papp Imre tanuk vallomásából beigazoltak látta, hogy vádolt az alispán felől tényleg terjesztette azt a hirt, mintha ez az antalóczi erdővételeknél hi-vatalos eljárásért a birtok tnlajdonosától 60000 koronát kapott volna és ezért Sütő Áront rágalmazás vétségében bünsnek mon-dotta ki és 1000 kor. fő és 200 kor. mellék-pénzbüntetéssel sújtotta, valamint a felmerült eljárási költségben is elmarasztalta. Az ügy tárgyalása iránt megyszerte nagy érdeklődés mutatkozott és általában véve azt a benyo-mást tette a tárgyaláson jelenvoltakra Sütő Áron védekezése, hogy rágalmait nem pillan-atnyi felhevülésében, hanem nagy körülte-kintéssel és a védelemnek gondos előre el-készítésével követte el. A hozott ítélet álta-lában megnyugvást keltett és ugylátszik magára Sütő Áronra is megnyugtatólag hat-tott azáltal, hogy a büntetés kiszabásánál a fogházbüntetés alkalmazása mellőztetett.

Áthelyezett postamester. A nagyvá-radi posta- és táviridalgazgatóság Gaál Mária esécei postamestert a nagymajtényi posta-mesteri állásra kinevezte, illetve áthelyezte.

Uj könyvelő. A Szatmári mezőgazdák iparosok és kereskedők hitelszövetkezete Zom-mer József felső kereskedelmi iskolát végzett ifjut segédkönyvelőül megválasztotta.

Kitüntetett tanítók. A vallás és köz-oktatási miniszter Egeli Pál kálmándi, Mar-gittay Antal turterebesi, Plank Antal bereg-szászi és Steiner Károly aknasugatagi róm. kath. népliskolai tanítóknak a népnevelés terén szerzett kiváló érdemeik jutalmazásaképen fizetés természetével bíró évi kétszáz korona személyi pótlékot engedélyezett.

Doktor tanító. Kaba Ágoston nagy-nyirei állami tanítót, a kolozsvári egyetemen a jogtudományok doktorává avatták.

Uj főnöknők. A paulai Sz. Vinczéről nevezett irgalmasrendi nővérek rendkormányá Schéda Clelilát a beregzsászi sz. Anna házba, Mach Mariannát a budapesti kórházba, Lázár Ervinát az esztergomi kórházba, Szölgvény Maurát a királyhelmezi kórházba, Baderna Baptistát a magyaróvári kórházba, Jakab Robertát a magyaróvári árvaházba nevezte ki főnöknöknek. A kinevezéseket a püspök ur Ó méltósága jóváhagyólag tudomásul vette és a felsorolt irgalmas nénéket hivatalukban meg-erősítette.

Tanító választás. A papsi róm. kath. egyháztanács Fábán Béla okl. tanítót választotta meg a megüresedett kántor-tanítói állásra.

Évzáró vizsgálat. A felső kereske-delmi iskolával kapcsolatos női kereskedelmi tanfolyamon megtartott szóbeli vizsgálat a kö-vetkező: kitűnő osztályzatot nyert két leány névszerint Gájási Ida és Petuker Erzsébet; jeles osztályzatot nyert nyolcz és pedig Ein-horn Margit, Endrédi Dóra, Gájási Margit, Hertz Irén, Kálmán Aurélie Krusz Lili, Komka Margit, Pongrácz Erzsébet; jó osztályzatot kapott tizenkét növendék, Dahn Kotild, Gold-stein Margit, Hoffmann Ella, Kocsán Róza, Kun Margit, Lövinger Teréz, Márton Helén, Medák Ilona, Papp Margit, Reiter Frida, Schuller Szeréna, Steiger Irma; elégséges osztályzatu lett tíz leány: Bánfi Jolán, Fogarasy Ilonka, Hazay Ilona, Klein Regina, Márkus Bella, Márványi Margit, Mészáros Berta, Ország Juliska, Rothstein Róza, Schwartz Margit; szeptemberi javító vizsgálatra utasítatott két tárgyból két növendék, egy tárgy-ból egy növendék.

Kegyess adományok. Jézus Sz. Szive temploma új orgonájára: Nagym. és főtiszt. Várogy Gyula kalocsai érsek ur 100 K, Veszprémi székeskáptalan 20 K, Kalocsai káptalan 10 K, Ngs. Szerdahelyi Ágoston (Vetés) 10 K, Molnár Mihály 1 K, N. N. 1 K, özv. Lechner Antalné 3 K. Jankovics János ur 170. számú gyűjtőívén: Antal Ala-jos (Vetés) 20 K, Dr. Lehotzky János 10 K, Lengyel Imre 5 K, Horváth János 5 K.

A Tiszába fult. Csorba János 21 éves szatmáresekei lakos a beregzsászi téglagyár-ban napszamos szombaton 11-én éjjel haza-jövet a csekei révnél, mivel a révész a nagy vizállás miatt csónakkal a sötét éjszakában nem mert a tulsó partra menni, a komp ki-feszített drót kötélén akart kezén függve át-menni. A folyó közepén kimerült s a Tiszába zuhant, ahol azonnal eltűnt. Félnap keresés után sem találták meg holtestét.

A föltámadt halott. Remetén a falu legöregebb emberei az eset megtörténte után azonnal kijentették, hogy ilyenre még csak homályosan sem emlékeznek. Burnár Szimjon meghalt életének 54-ik esztendejében. Szemét lezárta a halál. Sok pálinkát ivott, sokat költött, de azért némi vagyon maradt utána. A nevető örökösök már osztokodtak a ra-vatalos szoba mellett, de hogy is jutott volna eszükbe, hogy sirassák a megboldogult alko-holistát. A temetés szerdán ment volna végbe, délután 4 órakor a grk. kath. szertartás sze-

Pártoljuk

a hazai ipart!

Minden magyar em-ber szent kötelessége a hazai ipar pártolása.

KEPES SÁNDOR

Első Magyar Andesit Sirkőgyárában SZINÉRVÁRALJÁN

csakis hazai termékeket dolgoznak fel.

A legkifogástalanabb kivitelben ké-szít a legkülönbözőbb alaku Pyramiso-
kat, Obeliszkeket, keresztteket, emléktáb-
lákat, sírfedeleket, mezei keresztteket, ká-
polnákat, mauzoleumokat stb.

MODERN BERENDEZÉSŰ GÉPTEREM A CSISZOLÁS RÉSZÉRE.

Fiók-üzlet: **Szatmár, Attila-u. 4.**

rint. Burnár Szimjon családja és összes rokonsága halotti tort ült, illetve megkezdte a tort — melyet a temetés után folytatni akart. A távolból feltűnt a lelkész teljes papi ornátusban, előtte két ministráns gyerek balagott. És mikor a pap a halottas szoba elé ért, kinyitott az ajtó és kilépett onnan fiatalos ruganyos léptekkel megboldogult Burnár Szimjon. El lehet képzelni a meglepetést! De legjobban a nevető örökösöket lepte meg Burnár Szimjon feltámadása, akik azután annyira megrémültek, hogy mint félénk verébhad szétrebbentek. Burnár ugyanis nem halt meg, csak nehéz alkohalmámoros álomban szendergett. Nagyon nevetett a koporsó láttára s azután a gyásznép által otthagytott flaskókhöz ült le. Mikor késő este a családtagok remegve hazaszállingóztak, Burnár Szimjon alaposan elázva ült az asztal mellett. A ravatali gyertyák az asztalon égtek és ő esomé üres üveg mellett ünnepelte feltámadását.

Egy betét története. Egy munkácsi nagykereskedőnek fia, aki nem rég nősült, mindjárt a házasság elején rosszul érezte magát Hymen igájában, vagy talán az asszonyban rejtett az ok, elég az hozzá, hogy a fiatal pár válni készült egymástól kölcsönös megegyezéssel. A menyecske azonban válás előtt visszakövetelte 10000 koronás hozományát, mely egyik pénzintézetben betéti könyvecskére volt elhelyezve. A férj nagylelkűen odadozta a könyvecskét, mellyel az asszony elment az illető pénzintézetbe, hogy felvegye a pénzt. Nagy volt azonban ijedelme, midőn ott felvilágosították, hogy a könyvecskén csak 10 korona betét van, ellenben három nullát hozzáhamisítottak s egyúttal a csendőrséget, meg a hivatalos feljelentést kezdték emlegetni. Erre aztán a férj is jelentkezett s meggyőzően erősítette, hogy az ártatlan hamisítás nem a pénzintézet, hanem az asszony megtévesztésére irányul. A pénzintézet bele is nyugodott ebbe a magyarázatba, de az asszonyka bezzeg ütheti bottal a pénze nyomát s most már, bogy bosszuját töltse, talán azt is megteszi, hogy azért sem válik. Mert most már az elválás igazán „se pénz, se posztó“ állapot volna.

Nem helyes rendelet. A kapitányi hivatal aug. 16-ig zárlatot rendelt a kutyákra. Elrendelte egyúttal, hogy a kutyákat odahaza éjjel nappal kötvé kell tartani, mert ellenkező esetben elviteli a peczérékkel. Ez a rendelet városzerte nagy megbotránkozást keltett, azért tesszük szóvá. Kiadni is hiba volt, végrehajtását megkísérteni rendkívül sok kellemetlenségre fog vezetni. Egy házigazda sem fogja azt megengedni, hogy udvarában cigányok futkosanak és elvigyék a neki kedves, sőt sok esetben értékes háziállatot. Mert hogy megkötvé tartsa a kutyát, ez többnyire kivihetetlen. Igen sok kutya van, a melyeknek

a nyakába láncot vagy kötelet tenni nem lehet, de nem is szükséges, mert igen sok kutya — magunk is ismerünk ilyeneket — sem éjjel, sem nappal soha ki nem teszi a lábát egy pillanatra sem az udvarról, azok tehát nincsenek azon veszélynek kitéve, hogy veszett kutya megmarhassa őket. Hanem igenis ki kell iratni azokat, melyek éjjel és nap hosszant ott esatángolnak az utcákon, mert ezek terjesztik a veszélyt. Próbálja meg a kapitányi hivatal egy holdvilágos éjjelen kivezénielni peczéréit. kétszer kettő négy, hogy százával fognak hurokra kerülni a kóborló kutyák. Egy néhány ilyen razzia volna a radikális eljárás, nem a háztulajdonosoknak ok nélkül való zaklatása, amiből olyanféle is jöhet ki, hogy egyik-másik szángvinikus háziur belegyújt az erőszakoskodó sintér lábaszárába. Ki lesz az ilyen és hasonló esetekért a felelős? Figyelmébe ajánljuk azért az ügyet a kapitányi hivatalnak, tudva, hogy ott nem czél a közönségnek ok nélkül való zaklatása, mindössze egy tulbuzgóan elhibázott rendeletről lehet szó.

A Szamos halottja. Egy 78 éves öreg ember, Nagy György ököritői lakos, kinek napjait az élet megkeserítette, hirtelen eltűnt Ököritő községből s a legszorgosabb kutatás dacára sem bírták feltalálni. Hetednapra megkerült, de halva, a tunyogi halászok fogták ki a Szamosból.

Halálos baleset. Kinál György nagy-károlyi jómódu gazdálkodó péntek délután kiment a majtényi-ut mellett levő homokbányájába, hogy onnan homokot hozzon. Munkájában még ki nem derített okból a bánya teteje beomlott és maga alá temette a benne lévő Kinál Györgyöt, ki kellő segítség hiányában megfuladt. A vele volt fiatal kocsinak esudálatosképpen semmi baja sem történt.

A népkönyha jótévi. Reiter Jakabné urnő 30 kor. adott a népkönyha szegényeinek mit hálás szízzel nyugtáz az Elnökség.

Egy alkoholisták község. Kisgérze községben napirenden vannak a véres verekedések, amelyek közül igen sok halálos kimenetelű. A község népét ugyanis teljesen a hatalmába kerítette a pálinka; iskolái nincsenek s a lakosság között alig tud valaki írni-olvasni. Vasárnap délután is a legények korezmázás után két csoportra oszlottak és verekedni kezdtek. Az egyik csoport vezére Germán Vaszil, a másiké pedig Ruzs Juon, mindketten többször büntetett híres verekedők egymás régi haragosai. A két csoport között hamarosan összeütközésre került a sor, melynek folyamán Germán Vaszil Ruzs Juont agyonlőtte. A gyilkos mint aféle tapasztalt törvényismerő, bejött a szatmári ügyészséghez és bevallotta bűnét. Letartóztatták.

Marhalevelek átírása. A mészárosok és henteseknek vásáron kívül a helybeli lakosok által a háznál eladott állatok marha-

levelei folyó hó 15-től kezdve a közbiztonság mindennap d. e. 4—10 óráig az oda kirendelt közeg által iratnak át. — A városházán ilyen átírások nem eszközöltek.

Rosszak a szivarok. A közfogyasztásnak örvendő kuba és portorico-szivarok ezidejűleg ismét türethetetlen rosszak. E miatt természetesen csökkent a szivarfogyasztás. Előbbit a közönség bánja meg, utóbbit az államkincstár. Kérjük a pénzügyigazgató urat mint az államkincstár képviselőjét, hogy erről illetékes helyen jelentést tegyen.

Nyomatott a Pázmány-sajtóban Szatmáron.

Nyilttér.*)

NYILATKOZAT.

A közel napokban elhunyt férjem az „Adriai“ biztosító társulatnál volt 4000, azaz négyezer koronára biztosítva.

Nevezett társulat oly előnyösen bonyolította le az ügyletet és fizette ki levonás nélkül fenti összeget, hogy indítva érzem magam az előzőkeny és gyors eljárásért nyilvános köszönetemet kifejezni és az „Adriai biztosító társulatot“ a biztosítást kereső közönség meleg pártfogásába és figyelmébe ajánlani.

Halmi, 1909. július 1.

Özv. Ligeti Sománé.

*) E rovat alatt közöltékért nem felelős a szerkesztő.

BABAKOCSIK ÉS HINTALOVAK!

Megkezdődött a nyári vásár!!

Óriási választék újdonságokból, melyek egyedül csak

a Szatmári Bazárban

KAZINCZY-UTCZA 10. SZÁM ALATT, ahol kifogyhatatlan választékban kaphatók: **játék, emléktárgyak, fonografok, üveg, porcellán, alpaca, díszműáruk, pénztárczák, zsebkések, aczélevő-eszközök, fonografok és gramofonok** és ezekhez lemezek. — A legújabb műöntvények **valódi ezüst platirozással**, u. m.: tintatartók, díszórák, hamutartók, gyümölcsállványok, china-ezüst árukban órák, hamutartók, gyümölcsállványok, china-ezüst árukban mindennemű dísztárgyak. — **A legszolidabb szabott árak.** pontos kiszolgálás. — Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek. — Szíves pártfogást kér

BLATNICZKY ISTVÁN SZATMÁR,

KAZINCZY-UTCZA 10. SZÁM ALATT LEVŐ

„**Szatmári Bazár**“-jában.

SZOLID SZABOTT ÁRAK!

Makóczy Géza papi és polgári szabó

Szatmár, Eötvös-utca 4/a. sz.

Ajánlja a főt. lelkész urak szíves figyelmébe modern szabó műhelyét, hol is mindennemű reverendákat és papi öltönyöket a legnagyobb pontossággal és jutányos árák mellett készülnék.

Tisztelettel

Makóczy Géza, sekrestyés.

Ak igazán finom, kényelmes, elegáns és tartós honi gyártmányu

lábbelit akar vásárolni, az forduljon bizalommal

Vuja János-hoz
Szatmár, Deák-tér

(Keresztes András-féle ház),

aki dűsan felszerelt ozipő-raktárában osakis valódi finom bőrből a már is világhírű hazai gyárakban készült ozipőket és oszlmákat nagyon is versenyképes árakban hozza forgalomba és üzletéből minden olesőbbrendű készítményt, a szokásos bőr- és talpatáncokat teljosen kikészítette, s akiknek árul osinosság dolgában is párját ritkítják. Kivánatra mérték után bármilyen kivitelű ozipők és oszlmák is készülnek.

Fogorvosi műtermem
széki palotával szemben).

és lakásom a Lévy-palota emeletén, Hám János-utca 12-ik szám alatt van (a kir. törvényes). Kiváló tisztelettel **BAKCSY**, fogorvos.

Bertha Károly műkertész

Élővirág és magkereskedése
Szatmár, Deák-tér 3. sz.
TELEFON 27. SZÁM.

Elsőrangú élővirág kötészete. Menyasszonyi, koszorúsági, bál és más alkalmi csokrok, kosarak, állványok stb. Ravatali és sírkoszorók. Szolid árak. Vidéki rendelések különös gondal, pontosan elintéztetnek. — Kereskedelmi kertészetemet (Dinnyés-kert 6. szám) a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlom.
Sürgőnyeim: Bertha kertész, Szatmár.

Valek és Rajz

angol és francia különleges-
ségű czipészek, hol saját ké-
szítményű kész czipők is kap-
hatók bármilyen kivitelben.

Szatmár, Eötvös-utca 2.

(Heinrich-palota.)

☞ Aki szép és olcsó ajándé-
kot óhajt vásárolni, az menjen el a szin-
hízzal szemben lévő óra és ékszer üz-
letbe, mert ott találja a legdusabb és leg-
olesőbb választékot valódi arany és ezüst
ékszerekben, mindennemű zseb és fali órák-
ban. Tisztelettel **Kepes Dávid** mű-órás és
ékszerész, Szatmáron a színházzal szemben.

Hangszer üzlet!
Szalai Simon
hangszer és zongora-
készítő s hangoló
Szatmár, Kazinczy-u. 14.
Guttman-palota.

Özv. **Lauf Józsefné és Fia**
szobafestő Szatmár, József kir. herceg-u. 14. sz.
35 év óta fennálló üzlet.

Elvállal szoba és templomfestést, tapétázást,
mázolást és minden e szakba vágó munka
gyorsan és pontosan való elkészítését olcsó
árak mellett. Szives pártfogást kér özv. **Lauf**
Józsefné és Fia.

Értesítés. Értesítem a m. t. közön-
séget, hogy ház, birtok,
üzlet és lakásközvetítő irodámat Vár-
domb-utczába, az izr. templommal szemben
helyez-
Zichermann Mór. tem át.

Kölesön-könyvtár

Kazinczy utca 16. sz. alatti üzletem-
ben a magyar irodalom régi és legújabb jeles
róinak művei olcsó díj mellett kölesön vehe-
tők. — **Cseplák Bálint.**

Üzlet átvétel. A Néhma Lajos József
kávéüzletét átvette **Benkő Sándor**, kinek
előzékenysége és szakképzettsége biztosítja a
vevő közönséget. 10—12%-al olcsóbban sze-
rezhetjük be kávé szükségletünket mint
bárhol.

Hölgyek figyelmébe!

Több évi külföldi tanulmányaim, tapasztala-
taim és gyakorlataim után hazajöttem és szülő-
városomban **Széchenyi-utca 14. számú**
házban (Árpád-utca sarkán) angol és francia

női felsőruha divattermemet

megnyitottam. A nagyrebecsült hölgyek
szives pártfogását kérve, maradtam tisztelettel

Bánk Lőrincz,

berlini szabásztani akadémián kiképzett okl. szabász.

Kovács Gyula temetkezési intézete

Szatmár, Kazinczy-utca 15. sz. alatt

(volt Vajay-házban) **megnyit**, szemben a
református gimnáziummal. — A legmagasabb
igényeknek megfelelő temetéseket a legjutá-
nyosabb ár mellett eszközöl helyben és vidéken.
Temetkezési társulatoknak kedvezményt nyújt.

*Egy 12-13 éves fiu,
kinek egy-két közép-
iskolája van, nyom-
dásztanulónak felvé-
tetik a Pázmány-sajtó
könyvnyomdában.*

Köttessük **Gárdos Ferencz**

könyvkötészetében Szatmár, Kazinczy-utca
6-ik szám, hol izléses és esinos munkát gyor-
san és jutányosan készíttetnek.

*Aki jó bort szeret inni, keresse fel
a HUNGARIÁT. Egy liter új bor házhoz
28 krajczár. Kiemelendő még a többek
közt egy palaczk saját töltésű bor Hun-
gária gyöngye cím alatt 50 krajczár.*

SZABÓ SÁNDOR, SZATMÁR

SZOBRÁSZ, ARANYOZÓ ÉS OLTÁRÉPÍTŐ, WESSELÉNYI-UTCZA 3. (SAJÁT HÁZ)

Üzlet áthelyezés!

Tisztelettel értesítem nagyrebe-
csült megrendelőimet, hogy

**SZOBRÁSZ-, ARANYOZÓ- ÉS
OLTÁRÉPÍTŐ-MŰTERMEMET**

*ujjonnan átalakítva, saját
házamba, Wesselényi-utca
3. szám alá helyeztem át.*

Kérem az igen tisztelt megren-
delőimet, hogy bizalmukkal a jövő-
ben is megtisztelni sziveskedjenek.

PAPP IMRE, SZATMÁR

ÉPÜLET ÉS MŰBUTOR-ASZTALOS, MÁTYÁS KIRÁLY-UTCZA 32.

Ajánlja a mai kor igényeinek megfelelően berendezett

ÉPÜLET ÉS BUTOR

ASZTALOS-MŰHELYÉT

a m. t. megrendelő közönség szives figyelmébe.

Tartós munka, pontos és szolid kiszolgálás.

PÁZMÁNY-SAJTÓ

villanyerőre berendezett könyvnyomda

— SZATMÁR, ISKOLA-KÖZ 3. SZÁM. —

Czinkártyák, gyászlapok, ügyvédi nyomtatványok, árjegyzékek, szállítási bércek, meghívók, névjegyek, levelező-lapok, étlapok, feltűnő falragaszok, eljeggzési- és esketési meghívók, számlák, levélpapírok, művészi kivitelben részvények, okmányok, emléklapok, bármilyen színezéssel, művek kinyomatása, tánczrendek, üzleti körlevelek, havi és heti lapok, folyóiratok, csomagolópapírok czégnyomással, táblázatok, szalagaranyozások és mindennemű könyvnyomdai munkák készítése.

Egyházi nagy nyomtatványraktár!

Könyvkötői munkák felvétele!

Pázmány-Sajtó Könyvkiadóhivatalában

kaphatók az alant jelzett művek:

Dr. Ratkovszki S.: 20 exhortatiói

a munkási állami főgimnázium ifjuságához kaphatók 2 koronáért a Pázmány-sajtóban. — Erdemes e munkát elolvasni már csak a kritika érzék fejlesztése szempontjából is. A nyilvános bírálat nem jut vele szegeleltre. Némelyek atomokra zúzzák, mások a felhőkbe emelik.

Szent József imakönyv. Összeállította

Dr. Haiczl Kálmán garamszentbenedeki plebános, lelkész. Ezen imakönyv magában foglal imákat és elmélkedéseket az év minden napjára, előkészítést a gyónási és áldozási ájtatosságra. Ára csinos vászonkötésben kor. 40 fillér. Bérmentes küldéssel 1 kor. 50 fillér.

Philothea vagy **utmutatás az istenes életre.** Irta Szalézi sz. Ferenc genfi püspök. Főleg Szenci Imre fordítása nyomán átdolgozta *Haugg Leó* szentszéki tanácsos, plebános. Második kiadás. Ára vászonkötésben 2 K 40 f. Bőrkötésben aranyetesszéssel 4 korona.

Elemi szertartástan. Irta: Ekkel Lajos rónaszéki plebános. Elemi népiskolai használatra. Kis 8°-as alak. Ára füzve 60 fillér.

A Colosseum vértanui. Képek a róma amphiteatrum történetéből. Irta O' Reyly apostoli hithirdető, fordította Matyaczko Teodor kanonok. Kiválóan érdekes olvasmány 29 iv, 8°. Füzött példány ára 2'40 K., kötve 3'20 korona. A pénz előleges beküldése után bérmentve.

Esketési beszédek. Idegen szerzők nyomán átdolgozta dr. Irinyi Tamás theol. tanár. A szatmári ft. egyházmegyei hatóság jóváhagyásával. 8°-ad rét alak, 29 iv. Ára füzve 4 kor. Kötve 5 kor.

Utmutatás a lelkibéke megszerzésére. Irta: Lehen atya, fordította Sarmaságh Géza. E művet mely eredeti francia alakjában 4, német szövegében 2 kiadást ért meg, második és javított magyar kiadásban bocsátottuk az istenes életre törekvő buzgó lelkek szolgálatára, miután a első magyar kiadás teljesen beváltá azon reményeket, melyeket hozzá a megrendelők fűztek, mit bizonyítanak az elismerő nyilatkozatok s a mű gyors elterjedése. 31 iv. Ára füzve 3 kor., kötve 3 kor. 60 fillér.

KOZMETIKAI GYÓGYINTÉZET

Budapest, IV., Kossuth-Lajos-u. 4, I. em.

Alapított 1892.

Az intézet az emberek szépitésével foglalkozik. A beteges, hibás bőrt meggyógyítjuk. Az elhanyagolt, elromlott bőrt helyreállítjuk. A csúnyát megszüpítjük. A szépet konzerváljuk, hogy mindig szép maradjon. Orrot, fület, kezét, lábat, kebleket formássá tesszük. Az arcvonásokat finomítjuk, fiatalítjuk. A pusztuló hajat megmentjük, a fölösleges hajnövést örökre kipusztítjuk. *Minden elképzelhető szépséghibát jótállás mellett gyógyítunk. Honoráriumot csak siker esetén fogadunk el.* Az intézet föl van szerelve a komoly orvosi kozmetika és a modern szépségápolás minden hathatós eszközével. Nem csodaszerekkkel dolgozunk, nem sminkeléssel kezelünk, hanem kipróbált gyógyszerekkel és tudományos eljárásokkal. Akik az intézetet nem látogatják, azoknak saját szépitőszereinket ajánljuk. Hogy szereink ártalmatlanok, arról orvosaink garantálnak. Hogy szereink biztos hatásúak, azt — aránylag csekély reklám mellett — óriási forgalmunk bizonyítja, merj a közönség egymás közt dicséri és ajánlja azokat. Intézetünk főorvosának *Jutassy József dr.* bőrgyógyász, egészségtan tanár urnak ideája szerint szépitőszereinkből az ismert szépséghibáknak megfelelőleg ötféle készletet állítottunk össze, ezek;

Bőrápoló-készlet. A diszes dobozban van egy dr. Jutassy-féle **Kozmetikus-szappan**, egy dr. Jutassy-féle **Kozmetikus kenőcs** és egy dr. Jutassy-féle **Arcmasszírozó készülék**, illusztrált használati utasítással. — Szolgál a kényes, érzékeny, záraz, petyhüdt, ráncosodó, durva, hámló, libabőrös, sömörös bőr ápolására és szépitésére. **Ára 5 korona.**

Bőrgyógyító-készlet. A diszes dobozban van egy mitesszer-nyomó-készülék, egy dr. Jutassy-féle **gyógy-szappan**, egy dr. Jutassy-féle **Arcotjel** és egy dr. Jutassy-féle **Bőrápító-gyöngy**. — Ezen szerek a zsíros, fényes arc ápolására szolgálnak. Gyógyítják a bőrtörést (mitesszer), a pattanásokat (vimmerli), a bőrlikacsokat (pórus), a túlságos izzadást, a vörös orrot, vörös kezét és fagyási foltokat. Kimerítő használati utasítással **ára 5 korona.**

Bőrtisztító-készlet. A dobozban van egy dr. Jutassy-féle **Arcotjel** és egy dr. Jutassy-féle **Szeplő-kenőcs**. — Ezek a szerek gyöngéden kopatják a felső bőrt s ez által elmulasztanak minden barna foltot és hófehérré teszik a bőrt az elsárgult, napsütött, leburnult arcon és kézen. Szeplőt és májfoltot gyökeresen elmulaszt. — Kimerítő használati utasítással **ára 5 korona.**

Bőrhámlasztó-készlet. A dobozban van egy dr. Jutassy-féle **Hámlasztó-víz** és egy dr. Jutassy **Hámlasztó-kenőcs**. Ezek a szerek erőlyesen és gyorsan lehámlasztják a felső bőrt és vele minden tisztátalanságot. Az egyenetlen bőr megszűnik tőlük, a kerges bőr megpuhul. Sikeresen lehet használni régi nagy bőrpórusok, pattanások utónyomai, himlőhely és sebhely simítására. Lencsék és szemölcsök ellen, továbbá régi makacs májfoltok ellen. Alapos használati utasítással **ára 5 korona.**

Hajgyógyító-készlet. A dobozban van egy dr. Jutassy-féle **Hajszesz** és egy dr. Jutassy-féle **Fejmasszírozó-készülék** a fejbőr erősítésére, odzészére. — Ezen eljárás megállítja a zsírosságtól, hajkorpától és ragálytól származó hajhullást, megszünteti a hajtörést (hajmoly) s forszirozza a hajnövést. A hajat nem őríti. Használati utasítással **ára 5 korona.**

Egyszerre több készlet használható. Minden készlethez mellékelve van dr. Jutassy **Szépségápolás** című könyve. A készletek vásárolhatók vagy postán rendelhetők ezen címen:

KOZMETIKAI GYÓGYINTÉZET

ELÁRUSÍTÓ-OSZTÁLY

Budapest, IV., Kossuth-Lajos-u. 4, I. em.

FÉLIX GYÓGYFÜRDŐ

téli és nyári gyógyhely Nagyvárad mellett.

Európa leggazdagabb forró kénes hő-forrás, víz hőfoka 50° Celcius.

Gyógyjavallat fürdő alakjában: csúsz (reuma) és köszvény ellen. **Női betegségeknek:** idült méh- és petefészék-gyulladások, méh-hurut, medenczebéli sejt- szövetlob és izzadmányoknál. **Ivó gyógymód alakjában:** idült gyomorbántalmaknál, makacs székrekedésnél, máj- és epehólyag betegségeinél, sárgaság és epeköveknek **meglepő gyógyhatás.** — **Tükör-, kád-, mór-, szénsav- és iszapfürdők.**

1908. évben 8600 állandó fürdővendég.

Állandó fürdőorvos, állandó gyógytár. o 250 kényelmes lakoszoba, kitűző vendéglők, jutányos étlaparak. o Állandó elsőrendű cigány-zene, vasárnaponként katona-zene. **Tennis-pálya, gondozott sétautak, 200 holdas park.**

Május 1-től 16 vonat közlekedik naponta. Posta, távirtda, interurbán-telefon.

Curtaxe és zene-dij nincs. Prospektust küld az igazgatóság.

HIRDETÉSEK

jutányos árban vétetnek fel a kiadóhivatalban.

HORVAY és SZABÓ

festők Szatmár, Kinizsy-u. 29.

Elvállalnak szobafestést, mázolást, czim- és czimer-festést, valamint aranyozást és tapétázást. Templom festéseket minden stílusban.

:: :: Üveg czimtaáblák készítése :: ::

Inglík József

polgári-, papi- és egyenruha-üzlete

Szatmár Deáktér. Városház-épület.

 Több egyenruházati intézet szerződött szállítója.

Készít mindennemű *polgári öltönyöket, papi reverendákat*; mindennemű öltöny készítésnél a fősnlyt az *elegáns szabás és finom kivitelre* fektetem, a mellett teljes kezességet vállalok szállítmányaim valódi színe és tartósságáért.

Állandó nagy raktár honi és angol gyártmányu szövetekben. Elsőrangu egyenruházati és hadi felszerelési intézet. Üzleten *nagy forgalma* által áruimat *olcsóbb ár mellett szállíthatom*, mint bármely más czég.

Átalakítások gyorsan és olcsón eszközöltetnek.

Kérem ennél fogva engem becses megrendeléseivel megtisztelni-biztosítom, hogy a legcsekélyebb megrendelésnél is a legnagyobb megelégedésére fog szolgálni.

INGLIK JÓZSEF,
szabómester.